

وضعیت محیط فیزیکی درمانگاه‌های آموزشی بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان: جزء جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی - یادگیری در درمانگاه

فریبا حقانی، رؤیا ملباشی*، سپیده جمشیدیان، مهرداد معمارزاده

چکیده

مقدمه: گرایش آموزش پزشکی به سمت پزشکی سرپایی و درمانگاه‌هاست و تأثیر محیط فیزیکی بر فرایند یاددهی - یادگیری انکارناپذیرست. این مطالعه با هدف تعیین فراوانی مطلوبیت شاخص‌های مربوط به محیط فیزیکی درمانگاه‌های بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام گرفت.

روش‌ها: در یک مطالعه توصیفی، کلیه درمانگاه‌های آموزشی وابسته به بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (۳۳ درمانگاه) به روش سرشماری مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، چک‌لیستی محقق‌ساخته متشکل از مشخصات درمانگاه، ویژگی‌های کیفی درمانگاه و ویژگی‌های کمی بود. درمانگاه‌ها به صورت مستقیم توسط پژوهشگر مورد مشاهده قرار می‌گرفت. کلیه اطلاعات جمع‌آوری شده توسط نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. داده‌ها در قالب شاخص‌های توصیفی گزارش شده است.

نتایج: در درمانگاه‌های مورد مطالعه بالاترین درصد‌های فراوانی به حیطه میزان روشنایی (۱۰۰ درصد) و تسهیلات (۷۸/۸ درصد) و چینش صندلی‌ها (۸۴/۸ درصد) اختصاص داشت و پایین‌ترین درصد‌های فراوانی مربوط به وجود دیوارها با عایق صوتی (صفر درصد)، و دسترسی به منابع آموزشی مانند اینترنت و رایانه (۳ درصد) و دسترسی به کتابهای مرجع (۶/۱ درصد) بود.

نتیجه‌گیری: وضعیت محیط فیزیکی درمانگاه‌های بررسی شده در حیطه دسترسی به منابع آموزشی در وضعیت ضعیف، در حیطه فضاهای داخلی، وضعیت تهویه و وجود تسهیلات در وضعیت متوسط، در حیطه وضعیت روشنایی در وضعیت بسیار خوب می‌باشد. با توجه به عدم وجود مطالعات کافی در زمینه محیط فیزیکی، به ویژه در حیطه آموزش درمانگاهی، بر ضرورت انجام مطالعات مشابه تأکید می‌شود.

واژه‌های کلیدی: آموزش پزشکی، آموزش درمانگاهی، محیط آموزشی، محیط فیزیکی، فرایند یاددهی - یادگیری.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۷؛ ۸(۲): ۲۳۹ تا ۲۴۵.

مقدمه

گرایش چشم‌گیری به سمت آموزش در درمانگاه‌ها و

پزشکی سرپایی مشاهده می‌شود (۲ و ۱) بطوری که در دو دهه اخیر، قسمت عمده آموزش پزشکی در آمریکا در درمانگاه‌ها انجام گرفته است (۳). آموزش در درمانگاه‌های سرپایی بخشی از آموزش درمانگاهی و آموزش پزشکی سرپایی می‌باشد (۴).

درمانگاه سرپایی محلی است که در آن اقدامات تشخیصی، درمان و مشاوره بیماران بدون نیاز به بستری شدن انجام می‌شود (۴). درمانگاه به عنوان محیطی خلاق، امکان آموزش و یادگیری طیف وسیعی از بیماری‌ها و بهداشت جامعه و موقعیت‌های متنوع آموزشی را در اختیار فراگیران قرار می‌دهد (۴ و ۵).

* آدرس مکاتبه: دکتر رؤیا ملباشی، کارشناس ارشد آموزش پزشکی، مرکز

تحقیقات آموزش پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، خیابان هزارجریب، اصفهان. mollabashir@yahoo.com

دکتر فریبا حقانی، استادیار گروه آموزش پزشکی (haghani@edc.mui.ac.ir)، دکتر سپیده

جمشیدیان، کارشناس ارشد آموزش پزشکی مرکز تحقیقات آموزش پزشکی

(sepidehjamshidian@yahoo.com) و دکتر مهرداد معمارزاده، استادیار گروه جراحی

دانشگاه پزشکی (memarzadeh@med.mui.ac.ir) دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.

این طرح با شماره ۳۸۶۳۴۱ در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به

ثبت رسیده و هزینه آن از طرف این معاونت پرداخت گردیده است.

این مقاله در تاریخ ۸۷/۴/۱۰ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۷/۱۰/۷ اصلاح شده و

در تاریخ ۸۷/۱۰/۲۲ پذیرش گردیده است.